

وب سایت استاد موسوی

تاریخ روز : ۲۱/۰۲/۱۳۹۷

تاریخ ثبت : ۲۹ خرداد ۱۳۹۵

عنوان : چرا تناسخ باطل است؟

«بسمه تعالی»

چرا تناسخ باطل است؟

یکی از نظرات مهم تناسخی‌ها بیان یوزاسف حکیم است که صدراپی در صفحه 8 از جلد نهم اسفار به تقریر درآورده‌اند و بیان ملاصدرا این است که:

«هذا هو الرأى يوزاسف التناسخى القائل بالأدوار و الأكوار»

حکیمی بوده بنام یوزاسف. که نحوه بیان تناسخ او را ملاصدرا اینگونه بیان نموده‌اند که:

من در زمان طوفان نوح بوده ام و قومم را برحذر داشتم. این بیان استخوان‌بندی دیدگاه یوزاسف حکیم پیرامون تناسخ است که این بیان سراسرش باید بررسی شود. تنها ما به مقول قول او قناعت داریم زیرا می‌خواهیم تناسخ را تعریف نماییم.

و دیگر نظر یوزاسف این است:

آنگاه که روح و مجردات از این بدن جدا می‌شوند، ارواح سعیدان به ملأ اعلیٰ اتصال می‌یابد و به سعادتى راه می‌یابند که شکوه هوایش را، شکوه زمینش را، شکوه درختش را، شکوه نسیمش را، نورش را و حرارتش را در این عالم نه چشمی دیده نه گوشى شنیده و نه خطور به قلبی نموده. او بر آن است که هر آنگاه از ارواح زیباکاران و صالحین بگذریم، نوبت به ارواح متوسطین و منحطین می‌رسد که پس از مرگشان گاهی در اندام حیوانات حلول می‌کنند، گاهی در نبات و جماد. این نمونه‌ای از دیدگاه یوزاسف حکیم پیرامون تناسخ است و شما بیننده و شما محقق برآن باشید که با تفکر عالی به بررسی این‌ها توجه نمایید.

و اما در مورد موضوع نخستین، نظر یوزاسف که مربوط به سیر ارواح سعدها و کاملین و اتصال به ملأ اعلیٰ است، این نظر ربطی به موضوع تناسخ ندارد. بلکه بسیاری از آیات قرآن کریم و روایات ائمه معصومین و نیز همه مکاتیب الهیون نیز دال بر این موضوع هستند و این مورد را در ضمن نظرات خویش اعلام نموده‌اند که ارواح سعدها جایگاه‌شان آنچه گفته شد هستند با به تفاوتی اندک.

اما مورد دوم که می‌گوید ارواح متوسطین و منحطین پس از مرگشان حلول در حیوانات و جماد و نبات می‌نمایند این موضوع تثبیت تناسخ است که از نظر آیات و روایات صد در صد باطل است.

اما چرا تناسخ باطل است؟

جواب: لزوم فراهم آمدن دو نفس در یک بدن تناسخ را باطل و طرفدارانش را منکوب می‌نماید.

یعنی هرگاه بدن موجود استعداد کامل برای حدوث نفس داشته باشد، از مبدأ فیاض نفس شایسته‌ای که ارتباط به آن بدن داشته باشد، بر وی افاضه می‌شود. یعنی در لحظه‌ای که موجودی مستعد می‌شود در خارج چهره پیدا کند خدای متعال نفسش را به او افاضه می‌نماید. چون خانه تاریکی که در برابر نور واقع شود و از آن کسب نور نماید، جسم هم از نور نفسی که لایق نوعی خودش هست بهره‌ور می‌شود.

توجه دارند آن‌هایی که در مسیر فلسفه‌اند، که نفس جزء جوهر مفارق است و برای تدبیر بدن نیاز به افکندن پرتو اشراق دارد یعنی باید نفس قدسی هر بدن پرتوش را ابر همان تن بیفکند و بس.

طبق قانون تناسخ اگر نفس به بدن دیگری تعلق یابد، لازم می‌آید که یک بدن دو مدبر داشته باشد و دو فاعل بر مفعول واحد در یک زمان لایمکن و این خود باطل است.

منبع: از سلسله مباحث تحقیقی فیلسوف متاله استاد سید علی موسوی